

Bovî & Ox

**Stichting Van Lippe-Biesterfeld
Foundation**

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

Jaarverslag

Bestuursverslag	1
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2022	8
Staten van baten en lasten over het jaar 2022	9
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022	10

Bijlagen

A Meerjarenoverzicht baten en lasten	18
--------------------------------------	----

Bestuursverslag

Algemeen

De Stichting Van Lippe-Biesterfeld Foundation (Het NatuurCollege) is opgericht op 30 november 2000 en statutair gevestigd in Utrecht.

Volgens art. 2 van de statuten stelt de stichting zich ten doel:

- het (doen) organiseren en faciliteren van leeractiviteiten en projecten die ertoe bijdragen dat mensen zich bewust worden van de natuur in en om hen heen, van al dat is en van de onderlinge relatie;
- het bijdragen aan het tot stand komen van en het deel uitmaken van een nationaal en internationaal platform dat de hiervoor geformuleerde doelstelling ondersteunt;
- het verrichten van alle verdere handelingen die daarmee in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

In 2007 is de Stichting Van Lippe-Biesterfeld Foundation door de Belastingdienst Utrecht-Gooi te Amersfoort vrijgesteld van de vennootschapsbelastingplicht. Per 1 april 2003 is de stichting uit het ondernemingsbestand voor de omzetbelasting van de Belastingdienst verwijderd.

Vanaf 2007 is de stichting door de belastingdienst aangemerkt als een instelling zoals bedoeld in artikel 32 lid 1, onderdeel 3 en artikel 33 lid 1, onderdeel 4 Successiewet 1956. Per 1 januari 2008 is de stichting onder de nieuwe regeling wederom aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Per 1 januari 2010 is de status herbevestigd. Dientengevolge geniet de stichting een aantal fiscale voordelen op gebied van erf- en schenkbelasting.

Bestuur

Het bestuur wordt gevormd door:

I.E.E. van Lippe-Biesterfeld	Voorzitter
M.G.C. Schouten	Vice-voorzitter
S.V. van Bijsterveldt	Penningmeester (vanaf 6 juni 2023)
A.J. Slomp	Penningmeester (tot en met 6 juni 2023)
N.D. van Egmond	Lid
P. Blom	Lid
W.H. Ferwerda	Lid
D.P. Matthijsen	Lid
D.A. van Dantzig	Lid

Verslag van activiteiten

Ambitie en werkwijze van het NatuurCollege

NatuurCollege nodigt mensen uit om zich bewust te worden van het leven zelf; van hun natuurlijke omgeving en de mogelijkheden die ontstaan wanneer er sprake is van een verbinding met die omgeving en met het innerlijke, authentieke zelf. Van hieruit kan een 'duurzaamheid van binnenuit' ontstaan.

NatuurCollege brengt onderzoekers, docenten(teams) en kunstenaars samen om actief deze vorm van relatie en verbinding te ervaren en te onderzoeken, te onderwijzen of in de praktijk te brengen. Door intense beleving van én met de natuur kan de grotere samenhang tussen mens en wereld worden gedeeld (verwonderen), worden partnerschappen gevormd (verbinden) en gewoonten en oordelen aangepast (veranderen).

NatuurCollege werkt vanuit drie pijlers:

Pijler 1 NatuurCollege-onderwijs

Het stimuleren en ontwikkelen van leeromgevingen voor beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs (MBO, HBO, WO en levenslang leren). Het ondersteunen van docenten(teams) die actief vanuit een partnerschap met natuur hun onderwijs willen opzetten en in de praktijk willen brengen.

Pijler 2 NatuurCollege-leerstoel

Het analyseren van de wijze waarop maatschappelijke instellingen en (openbaar) bestuur mens-natuurrelaties in beleid en praktijk kunnen faciliteren of belemmeren. Welke rol heeft begrip en interactie met natuur in mens- en wereldbeelden bij de grote vraagstukken van deze tijd?

Pijler 3 NatuurCollege-verbeelding

Het verkennen, verbreden en verrijken van hedendaagse natuurbeelden en ervaringen in kunst, ontwerp en (landschaps-) architectuur.

Algemeen beeld

In 2022 is geïnvesteerd in de opbouw van een kernteam (directeur, programmamakers en vrijwilligers/stagiaires) om daarmee de leerstoel-in-oprichting en het onderwijsnetwerk te coördineren en te voorzien van activiteiten voor een relevant netwerk. De visie, missie en werkwijze van het NatuurCollege nieuwe stijl zijn omschreven en worden breed gedragen binnen het netwerk van partners en sympathisanten/nieuwsbrief leden. Met een hernieuwde website en nieuwsbrief campagne kan deze, de komende periode, verder inhoud, vorm en kleur krijgen en de toegang tot een groter publiek mogelijk maken. Ook is in deze tweede periode aansluiting gevonden bij de agenda Natuurinclusief (LNV/IPO e.a.), in het bijzonder bij het domein 'Onderwijs en Bewustzijn'.

In de meerjaren doelen'boom' 2020-2027 zijn drie hoofactiviteiten benoemd met daarbij een opsomming van de doelen binnen de subsidieperiode van zeven jaar: (2.1) het vormen van een uitvoerende organisatie binnen een institutioneel netwerk; (2.2) het inrichten van leeromgeving; (2.3) het oprichten van een bijzondere leerstoel voor het onderzoek. Deze drie hoofdactiviteiten zijn leidend voor de financiële posten en het bijhouden van inhoudelijke voortgang.

Voortgang in het vormen van een uitvoerende organisatie en leeromgevingen

Elk van de drie pijlers (onderwijs, leerstoel, verbeelding) wordt door een aangewezen persoon (programmamaker) ontwikkeld en voorzien van activiteiten, met daaromheen een schil van (betaalde) vrijwilligers en zzp ondersteuning. Er zijn diverse samenwerkingsverbanden aangegaan om de goede basis die is gelegd verder te kunnen ontwikkelen. Het betrekken en steunen van het brede netwerk in co-creatie sessies, informele contacten en een dialoogsessie in het voorjaar van 2022 heeft een stabiele basis opgeleverd van een groeiende groep docenten en onderzoekers.

Over de ontwikkeling van leeromgevingen

De vorming van de eerste agenda Natuurinclusief (LNV/IPO e.a.) en de betrokkenheid van kernteamleden en bestuursleden hierin, heeft nieuwe mogelijkheden blootgelegd binnen een landelijke trend en een breed netwerk met daarin o.a. de bouw, water, agrarische sector en vrije tijd. Het domein Onderwijs en Bewustwording is één van de acht domeinen binnen deze agenda en wordt mede gecoördineerd door het kernteam van het NatuurCollege.

Voor de opzet van een kennisketen heeft het bestuur op voorstel van het kernteam besloten om drie voorwaarden centraal te stellen: het opzetten van een 'raad van inspiratie' met daarin vertegenwoordigers vanuit alle kenniskringen; het preciseren

van de doelgroep van het onderwijs; het uitwerken van een leerconcept dat geldig kan zijn binnen alle verschillende opleidingsniveau's.

De raad van inspiratie heeft een begeleidende functie gekregen binnen het volgen van voortgang van de bijzondere leerstoel. Het betrekken van WO-HBO-MBO leden van de raad zal in de loop van 2023 zijn eerste uitwerking krijgen. Er is inmiddels een handleiding opgesteld voor de Raad.

De doelgroep van het NatuurCollege is op de eerste plaats een netwerk van docenten en onderzoekers volgens een 'teach-the-teachers' /train-de-trainer en 'lifelong learners' opzet. Door specifiek voor deze gemengde doelgroep een onderwijsaanbod te ontwikkelen, denken we op een organische manier de kennisketen tussen WO-HBO-MBO te kunnen adresseren en activeren. Het aanbod is op dit moment nog niet breed genoeg. De huidige onderwijsactiviteiten binnen Wageningen campus zullen als voorbeeld gaan dienen in een dialoog-sessie met het bredere netwerk vanuit het nieuw opgezette Wageningen-dialoog centrum (eind 2022).

Het leerconcept voor de leeromgeving is vastgesteld en de kennisbasis is omschreven in een visie- en missie-document op de website. Het leerconcept bestaat nu uit vier hoofd leerdoelen met ieder een achttal sub-leerdoelen. Deze vier leerdoelen zullen met passende leerdoelen, leeromgevingen en werkvormen kunnen worden uitgewerkt met hulp van de WO-HBO-MBO kennisketen. De vier hoofd-leerdoelen:

- 1 / Bereidheid tot innerlijk verandering; van observeren naar deelzijn en openstaan voor de emoties die dit proces kan oproepen.
- 2 / Ontwikkeling van het ervaringsvermogen: het ontwikkelen van het vermogen om onszelf ten opzichte van de minerale, de planten- en de dierenwereld te ervaren.
- 3 / Onderwijzen van 'natuurvaardigheden': het overbrengen van (praktische) vaardigheden om te gaan met onze natuurlijke omgeving vanuit het bewustzijn dat we er deel van uitmaken.
- 4 / Levenslang-leren: het vertalen van natuurverbondenheid naar de eigen werk- en leefsituatie.

Het ondersteunen van docenten en begeleiders die actief zijn binnen verschillende opleidingen en levenslang leren (*life-long-learning*) aanbod heeft tegelijk een praktisch en een meer vormend effect. De onderwijsvormen die nu al zijn uitgevoerd (zie 2.2.2) tonen het praktisch effect aan: er is een latente behoefte onder docenten om dankzij ondersteuning vanuit het NatuurCollege hun didactische vernieuwing uit te voeren. Onder deze groep docenten is ook een behoefte om over hun aanpak in gesprek te gaan met experts en soortgelijke onderwijsvernieuwers. In dit proces heeft NatuurCollege een faciliterende rol maar wil ook een nieuw perspectief introduceren.

Een zestal innovatieve onderwijs vakken is door netwerk-leden voor de tweede keer aangeboden aan een groeiende groep studenten. Een aantal van deze vakken hebben hun weg gevonden naar het regulier onderwijsprogramma.

Over de ontwikkeling van de buitengewone leerstoel

De *Academic Board* heeft in het voorjaar van 2022 het voorstel voor de oprichting van de bijzondere leerstoel goedgekeurd. Daarna is door Wageningen Universiteit in juni 2022 een advertentie geplaatst voor een PhD positie, horende bij de bijzondere leerstoel in oprichting. In reactie daarop zijn 165 sollicitaties binnengekomen, het overgrote merendeel uit het buitenland, vooral buiten Europa, maar ook een aantal uit Nederland en omringende landen. Deze sollicitaties zijn beoordeeld door een lid van het kernteam van NatuurCollege, de hoogleraar van FNP en de kandidaat bijzonder hoogleraar. Veel van de sollicitanten uit het verre buitenland voldeden niet aan de gestelde eisen en moesten daarom afgewezen worden. Meerderheid van de sollicitanten is vrouwelijk.

Opvallend was dat veel van de sollicitanten ruime internationale ervaring hebben door het volgen van delen van hun studie aan andere universiteiten of het deelnemen aan internationale netwerken. Een flink aantal sollicitanten lijkt geschikt te zijn voor de PhD functie. Hiervan zijn zes veelbelovende kandidaten geselecteerd voor (online) sollicitatiegesprekken in september 2022.

Een goede inbedding van de bijzondere leerstoel is een zorgvuldig proces dat zich in de voorbereiding daarvan openbaart. De buitengewone leerstoel en de aanstelling van de buitengewoon hoogleraar is in december 2022 goedgekeurd en ingevoerd als specialisatie van de leerstoelgroep Bos en Natuurbeheer van Wageningen Universiteit.

Mediabereik

De nieuwsbrieven zijn aangepast op de huisstijl en verschijnen met regelmaat aan een breed publiek (>2000 nieuwsbrief leden). De website (gelanceerd in september 2022) biedt een breed publiek een scala aan achtergrond en inspiratie. Bestuursleden dragen actief bij aan het uitdragen van deze visie, in media, op de bühne, online en met publiek.

Sociale inclusie

De selectie van kernteamleden is gericht op het cultiveren van een diversiteit aan achtergronden om hiermee zelf het voorbeeld te kunnen stellen en uit eigen ervaring te kunnen putten. Op dit moment is die diversiteit vooral aanwezig in leeftijd en deels in achtergrond en wereldbeeld, hoewel de verschillen nog niet groot genoeg zijn om te kunnen spreken van ontschotting.

Concluderend

De start vanuit het onderwijs netwerk heeft in dit tweede tijdvak continuïteit gekregen maar beperkt zich nog tot het wetenschappelijk onderwijs. De trage start van het traject om tot de installatie van een bijzondere leerstoel te komen, heeft in de zomer van 2022 toch nog een versnelling doorgemaakt en maakte mogelijk ook de PhD positie open te stellen met een overweldigende respons (>150 sollicitaties). In de tussentijd is de roep om meer natuurverbinding en -inclusiviteit, maatschappelijk, politiek en ook bedrijfsmatig (in de bouw en vanuit bodem- en waterbeheer) alleen maar toegenomen. Dat de mens onderdeel is van de natuur, is een boodschap die niet langer controversieel is. In tegendeel, dit besef zou wel eens de kritische succesfactor kunnen zijn in het aangaan van de hedendaagse uitdagingen ten aanzien van klimaat, biodiversiteit in hun brede maatschappelijke impact. Een ontwikkeling waar het NatuurCollege zich graag voor inzet.

*Namens het bestuur en het kernteam,
dr. ir. Paul Roncken (directeur NatuurCollege)*

Jaarrekening

Balans per 31 december 2022

(na bestemming van het saldo van baten en lasten)

		31 december 2022		31 december 2021	
		EUR	EUR	EUR	EUR
Activa					
Vlottende activa					
Vorderingen	1	1.318		115	
Liquide middelen	2	392.593		504.478	
			393.911		504.593
Passiva					
Vermogen					
Continuïteitsreserve	3	115.000		115.000	
Overige reserves	4	37.583		59.363	
			152.583		174.363
Kortlopende schulden	5		241.328		330.230
			393.911		504.593

Staat van baten en lasten over het jaar 2022

		2022		2021	
		EUR	EUR	EUR	EUR
Baten					
Subsidies	6	97.431		119.269	
Overige baten		196		799	
			97.627		120.068
Lasten					
Gesubsidieerde kosten	7	111.114		107.302	
Algemene kosten	8	8.293		9.618	
			119.407		116.920
Saldo van baten en lasten					
			-21.780		3.148
Bestemming van het saldo van baten en lasten					
Saldo van baten en lasten			-21.780		3.148
Onttrekking bestemmingsreserve			-		-
Saldo ten laste, respectievelijk ten gunste van de Overige reserves					
			-21.780		3.148

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022

Algemeen

Stichting Van Lippe-Biesterfeld Foundation (hierna de stichting) is opgericht op 30 november 2000.

Per 1 januari 2008 is de stichting onder de nieuwe regeling wederom aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Per 1 januari 2010 is de status herbevestigd.

De activiteiten met betrekking tot het project NatuurWijs zijn ingaande 1 januari 2012 overgenomen door Stichting NatuurWijs.

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn C.1 voor Kleine Organisaties zonder winststreven.

Personeelsbestand

In 2022, evenals in 2021, is één personeelslid in dienst van de stichting.

Bezoldiging bestuurders

De bestuursleden van de stichting zijn onbezoldigd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling van de stichting.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Saldo van baten en lasten

Met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen wordt het resultaat bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten hiervan over het verslagjaar. De baten en lasten worden in zijn algemeenheid toegerekend aan het jaar waarin de activiteiten zijn ontplooid.

De lasten van inkoop, publicatie en samenstellen van boeken worden verantwoord in het jaar waarin de lasten worden berekend aan de stichting.

Continuïteitsreserve

In lijn met de continuïteitsdoelstelling van de stichting heeft het bestuur van de stichting besloten een reserve te vormen om eventuele tegenslagen op te kunnen vangen en de continuïteit te waarborgen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Subsidie Ministerie van LNV

De subsidie wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht van het jaar waarin de gesubsidieerde lasten ten laste van de staat van baten en lasten worden verantwoord.

De gesubsidieerde lasten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De stichting heeft geen rechten en verplichtingen die niet in de balans zijn vermeld.

Bestemming saldo van baten en lasten

In de statuten is geen bepaling opgenomen met betrekking tot de bestemming van het saldo van baten en lasten.

Het saldo van baten en lasten over 2022 bedraagt EUR 21.780 negatief. Vooruitlopend op het bestuursbesluit is dit negatieve saldo ten laste van de overige reserves gebracht.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

1 Vorderingen

	31-12-2022 EUR	31-12-2021 EUR
Vooruitbetaalde kosten	1.282	115
Nog te ontvangen rente	36	-
	<u>1.318</u>	<u>115</u>

2 Liquide middelen

	31-12-2022 EUR	31-12-2021 EUR
Triodos Bank	<u>392.593</u>	<u>504.478</u>

De liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

3 Continuïteitsreserve

	2022 EUR	2021 EUR
Stand per 1 januari	115.000	115.000
Toevoeging / onttrekking	-	-
Stand per 31 december	<u>115.000</u>	<u>115.000</u>

4 Overige reserves

	2022 EUR	2021 EUR
Stand per 1 januari	59.363	56.215
Negatief, respectievelijk positief saldo van baten en lasten	-21.780	3.148
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	37.583	59.363
	<hr/>	<hr/>

5 Kortlopende schulden

	31-12-2022 EUR	31-12-2021 EUR
Vooruitontvangen subsidie	226.085	323.516
Crediteuren	8.550	-
Overige schulden	6.693	6.714
	<hr/>	<hr/>
	241.328	330.230
	<hr/>	<hr/>
	2022 EUR	2021 EUR
Vooruitontvangen subsidie:		
Vooruitontvangen subsidie per 1 januari	323.516	192.605
Ontvangen subsidie in boekjaar	-	225.000
Toegerekende subsidie ten gunste van boekjaar	-97.431	-94.089
	<hr/>	<hr/>
Vooruitontvangen subsidie per 31 december	226.085	323.516
	<hr/>	<hr/>

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

6 Subsidies

	2022	2021
	EUR	EUR
Subsidies Ministerie LNV:		
Algemeen	15.737	10.558
Onderwijs	81.694	83.531
	<hr/> 97.431	<hr/> 94.089
Wereld Natuur Fonds	-	25.000
Overige	-	180
	<hr/> 97.431	<hr/> 119.269
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

7 Subsidiabele kosten

	2022	2021
	EUR	EUR
Algemeen	17.947	12.041
Onderwijs	93.577	95.261
	<hr/> 111.114 <hr/>	<hr/> 107.302 <hr/>

8 Algemene kosten

	2022	2021
	EUR	EUR
Administratie- en accountantskosten	5.984	5.886
Overige kosten	2.309	3.732
	<hr/> 8.293 <hr/>	<hr/> 9.618 <hr/>

9 Vergelijking begrote met werkelijke baten en lasten

	2022		2021	
	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten				
Ontvangen subsidies	105.224	97.431	112.687	119.269
Overige baten	2.500	196	2500	799
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	107.724	97.627	115.187	120.068
Lasten				
Kosten uitvoeringsorganisatie en onderwijs	120.000	111.114	100.000	107.302
Algemene kosten	10.000	8.293	10.000	9.618
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	130.000	119.407	110.000	116.920
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldo van baten en lasten	-22.276	-21.780	5.187	3.148

De werkelijke cijfers over 2022 liggen in lijn met hetgeen begroot over 2022. Er zijn geen specifieke posten in 2022 die afzonderlijke toelichting behoeven.

Wassenaar, 14 juni 2023

I.E.E. van Lippe-Biesterfeld
M.G.C. Schouten
S.V. van Bijsterveldt
A.J. Slomp
N.D. van Egmond
P. Blom
W.H. Ferwerda
D.P. Matthijsen
D.A. van Dantzig

Voorzitter
Vice-voorzitter
Penningmeester (vanaf 6 juni 2023)
Penningmeester (tot en met 6 juni 2023)
Lid
Lid
Lid
Lid
Lid

A Meerjarenoverzicht baten en lasten

	2022	2021	2020	2019	2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten					
Subsidies	97.431	119.269	32.395	-	-
Overige baten	196	799	3.009	220	10.499
	97.627	120.068	35.404	21.857	10.499
Lasten					
Gesubsidieerde kosten	111.114	107.302	36.944	-	-
Kosten bijeenkomsten	-	-	-	22.481	-
Algemene kosten	8.293	9.618	9.811	75.815	79.757
Kosten boeken	-	-	-	-	2.071
	119.407	116.920	46.755	98.296	81.828
Saldo van baten en lasten	-21.780	3.148	-11.351	-76.439	-71.329
Bestemming van het saldo van baten en lasten					
Saldo van baten en lasten	-21.780	3.148	-11.351	-76.439	-71.329
Onttrekking bestemmingsreserves	-	-	-	-	-
Saldo ten laste respectievelijk ten gunste van overige reserves	-21.780	3.148	-11.351	-76.439	-71.329